

Zomer 2026

HET STEENUILTJE

SEIZOENBLAD IVN MUNSTERGELEENSITTARD

Resultaten werkgroepen

BELEEF DE NATUUR!

Leden gezocht

Leden gezocht voor 2 nieuwe commissies

Het bestuur wil 2 nieuwe commissies oprichten. Daarmee willen we het contact tussen leden verbeteren, het saamhorigheidsgevoel versterken en meer mensen bereiken. Hieronder lees je meer over de commissies. Heb je interesse? Meld je dan aan bij onze secretaris Rob Roelofs via: ivn.munstergeleen-sittard@gmail.com.

(1) Commissie Activiteiten

Binnen onze vereniging organiseren we veel verschillende activiteiten. Denk aan wandelingen, rondleidingen en lezingen, maar ook aan bijeenkomsten voor leden, zoals de ledenvergadering, de nieuwjaarsborrel en de bijeenkomst voor nieuwe leden. Bestuurslid Leonne Könings-Mentjens organiseert veel van deze activiteiten alleen, bij een aantal ledenactiviteiten krijgt zij hulp van anderen.

Daarom willen we een Commissie Activiteiten oprichten die activiteiten voor leden én voor andere bezoekers organiseert. Ook onderhoudt deze commissie het contact met gidsen, sprekers en locaties. We zoeken leden die Leonne kunnen helpen en zelf ook activiteiten willen organiseren. Nieuwe ideeën zijn daarbij van harte welkom. Zo kunnen we misschien ook nieuwe doelgroepen aanspreken.

(2) Commissie Communicatie

De PR-commissie verzorgt de communicatie van IVN MunsterGeleenSittard. Denk aan 't Steenuiltje, de website, Facebook en advertenties in lokale kranten. We willen meer mensen bereiken en daarom actiever worden op social media. Ook gaan we 't Steenuiltje voortaan digitaal uitbrengen. De commissie wordt hernoemd in "Commissie Communicatie".

De website is de belangrijkste plek voor informatie. Daar staan alle activiteiten en de agenda uitgebreid beschreven. Andere media, zoals sociale media, nieuwsbrieven en advertenties, gebruiken we om mensen naar de website te verwijzen. De commissie zorgt ervoor dat alle communicatie goed op elkaar aansluit.

We zoeken vooral mensen met ervaring met Facebook en Instagram. Later willen we misschien ook andere platforms gebruiken. Daarnaast zoeken we:

- iemand die de webmaster kan ondersteunen bij het beoordelen en redigeren van bestaande teksten en deze waar nodig aanvullen.
- iemand die advertenties in lokale bladen kan regelen;
- iemand die kan helpen bij het maken van de digitale nieuwsbrief.

Martin van Duijl

Namens het bestuur van IVN MunsterGeleenSittard

Opening insectenhotel

Insectenhotel geopend door leerlingen van basisschool Munstergeleen

Gedurende enkele weken is door de vrijwilligers van de heemtuin hard gewerkt aan een groot insectenhotel.

Op woensdag 3 juni 2026 uur openden leerlingen van de groepen 5 en 6 van de basisschool Munstergeleen, in aanwezigheid van wethouder Tillie, officieel dit insectenhotel.

Met deze feestelijke opening willen we aandacht vragen voor het belang van insecten voor natuur, biodiversiteit en voedselvoorziening.

Wereld van insecten

Tijdens de natuurochtend maakten 29 leerlingen kennis met de wereld van insecten en andere kleine dieren. Onder begeleiding van onze vrijwilligers namen de kinderen deel aan verschillende activiteiten in de heemtuin. Zo onderzochten zij insecten in en rond de vijver, leerden zij meer over bijen, gingen zij op zoek naar bewoners van het insectenhotel en ontdekten zij waarom insecten onmisbaar zijn voor onze voedselketen.

Centrale plek in de heemtuin

Het nieuwe insectenhotel heeft een centrale plek in de heemtuin en biedt onderdak aan onder andere solitaire bijen, lieveheersbeestjes en andere nuttige insecten. Door kinderen actief te betrekken bij natuurbeleving hopen we het bewustzijn over natuurbehoud en duurzaamheid te vergroten.

Ilona Schmeets

HET STEENUILTJE

Voorwoord

“Bent u van de McDonald’s?”

Een vraag die ik de afgelopen maand kreeg bij een activiteit op de basisschool van Munstergeleen toen ik met mijn groene IVN-pet en groene polo aan de slag ging. Begrijpelijk misschien, want ook daar is groen een herkenbare kleur. Toch zit er een wereld van verschil tussen een snelle hap en wat wij als IVN MunsterGeleenSittard doen. Waar McDonald’s mensen samenbrengt rond een maaltijd, brengen wij mensen samen rond de natuur.

Onze groene kleding maakt ons zichtbaar en herkenbaar tijdens excursies, in de heemtuin en bij activiteiten. Veel van onze leden hebben inmiddels deze groene kleding aangeschaft. Het is een mooie aanleiding om een gesprek aan te knopen over natuur, biodiversiteit en de rol die IVN speelt in onze gemeente. Juist daarom starten wij dit jaar met een communicatieplan en zijn de voorbereidingen gestart voor de digitale nieuwsbrief. Daarmee willen we onze zichtbaarheid vergroten, beter laten zien wat we doen en nog meer geïnteresseerden betrekken bij de mooie activiteiten die door onze vrijwilligers worden georganiseerd want ook dit jaar hebben we weer een interessant programma.

Zo waren er al lezingen over natuurfotografie, korstmossen, bijen, geologie, een nachtzwaluwexcursie en de Sloopjesdag, diverse natuurwandelingen.

Een bijzonder hoogtepunt de afgelopen periode was zonder twijfel de opening van het grote insectenhotel in onze heemtuin op 3 juni. Samen met leerlingen van de basisschool en in aanwezigheid van wethouder Tillie werd dit nieuwe onderkomen voor solitaire bijen, lieveheersbeestjes en andere nuttige insecten feestelijk in gebruik genomen. Het insectenhotel symboliseert waar IVN voor staat: natuurbeleving, educatie en biodiversiteit.

In deze editie van het steenuiltje stellen een aantal nieuwe leden zich voor, we hopen dat zij zich snel thuis zullen voelen bij onze vereniging

Namens het bestuur van IVN MunsterGeleenSittard, veel leesplezier met deze editie van Het Steenuiltje.

Ilona Schmeets

Inhoud

2. Leden gezocht/opening insectenhotel
3. Voorwoord
4. Even voorstellen: nieuwe secretaris
5. Aangenaam verrast/activiteiten
6. Foto-reportage
7. Boomkruiper/ Film Bunderbronnetjesbos
- 8-9 Resultaten werkgroepen
10. Eten uit de heemtuin/Klokjesdikpootbij
11. Basiscursus herkennen van vogels/vleermuizenwandeling
12. Zomerfoto's

Colofon

Het Steenuiltje is het ledenblad van IVN MunsterGeleenSittard en verschijnt 4x per jaar.

Contact

ivn.munstergeleensittard@gmail.com

Foto voorpagina: Paul van Hulsen

Even voorstellen

Ik ben **Rob Roelofs** en sinds maart jl. **secretaris** van IVN MunsterGeleenSittard.

Samen met Mylène woon ik inmiddels ruim 20 jaar in Puth. Het dorp waar onze drie kinderen – inmiddels uitgevlogen, maar zeer regelmatig terugkerend op het nest – zijn opgegroeid. Het plateau, de Hondskerk en natuurlijk de heemtuin waren destijds onze eerste kennismaking met de natuur in onze nieuwe woon-omgeving. Inmiddels is het bekend terrein, maar het blijft nog steeds bijzonder om er te komen.

Plezierige taak

Het is een taak die ik met veel plezier oppak, omdat ik het werk van onze vereniging ontzettend belangrijk vind. Natuur is namelijk geen luxe, maar een noodzaak. Ze geeft ons schone lucht, brengt rust in ons drukke leven en is de mooiste plek voor kinderen om te ontdekken en te leren. Dat hebben we thuis ook altijd zo ervaren; onze kinderen zijn opgegroeid in een omgeving waar natuur en groen gelukkig nooit ver weg is.

Onze plicht

Juist omdat de natuur ons zoveel brengt, vind ik het belangrijk om er iets voor terug te doen. Omdat we de natuur keihard nodig hebben om gezond te blijven, moeten we er samen goed voor zorgen. Dat is geen vrijblijvende keuze, maar onze plicht voor de toekomst.

Ik kijk ernaar uit om de afdeling nog beter te leren kennen en velen van jullie te ontmoeten tijdens onze komende activiteiten.

Heb je vragen, ideeën of wilt je gewoon kennismaken? Stuur gerust een berichtje naar ivn.munstergeleensittard@gmail.com of spreek me aan in het veld!

Groene groet,

Rob Roelofs
Secretaris IVN MunsterGeleenSittard

Bloemzadenactie

In samenwerking met Gemeente Sittard-Geleen, IVN Land van Swentibold en Stichting De Rollen, hebben we eind maart voor de tweede keer gratis bloemzaden uitgedeeld aan inwoners van Gemeente Sittard-Geleen.

Maar liefst 1.600 inwoners hadden zich aangemeld voor het gratis bloemzadenmengsel 'Bloemenpracht' van Het Bloemenproject. De grote belangstelling laat zien dat veel mensen willen helpen om de gemeente groener te maken en meer ruimte te geven aan planten en dieren.

Met de hoeveelheid bloemzaden die zijn uitgedeeld, kan maar liefst 10 hectare bloemen worden ingezaaid, dat zijn heel veel voetbalvelden vol kleur, nectar en schuilplekken voor bijen, vlinders en andere insecten.

Bij menigeen staan sommige bloemen reeds in bloei. Klaproos, korenbloem, witte honingklaver, echte kamille, gerst, en dit zijn nog maar 5 van de in totaal 21 inheemse soorten die in het mengsel zitten.

Voor wie het gemist heeft, er zijn nog zaden over. Niet iedereen die zich had aangemeld heeft zijn zakje bloemzaden opgehaald. Dus mocht je nog interesse hebben, bij Goede Morgen in Geleen ligt nog een kleine voorraad. Meld even dat je van IVN bent, dan kun je nog wat zaden ophalen.

Goede Morgen, het duurzaamheidshuis in Geleen, was dit jaar de uitdeellootatie. Binnen gelukkig en daarmee ook iets aangenamer dan bij de eerste editie. Toen stonden we in alle vroegte op de Windraak klaar in de kou. Maar ook dat mocht destijds de pret niet drukken. Goede Morgen is een openbare locatie, dus neem vooral nog eens een kijkje. Het thema momenteel is Wat Groen Kan Doen, er valt genoeg te zien en te ontdekken.

Vorig jaar deelde ik mee uit als IVN Vrijwilliger, dit jaar in de functie van communitymanager van Goede Morgen. Benieuwd in welke hoedanigheid ik volgend jaar deelneem. Want hoop toch dat dit succes wordt voortgezet.

Geniet van alle het moois wat bloeit en groeit.

Yvonne Richter

Aangenaam verrast

In het voorjaar wandelen wij graag langs de Vloedgraaf die een deel is van de Geleenbeek en in Dieteren weer uitmond in de Geleenbeek. De Vloedgraaf is bijna 4 km lang. We wandelen daar in het voorjaar met name vanwege het Oranjetipje (*Anthocharis cardaminus*) dat daar zeer veel voorkomt.

Een beweeglijke vlinder waarvan de mannetjes een opvallende oranje vleugelpunt hebben. De onderkant van de achtervleugel is fijn geelgroen gemarmerd. Bij de vrouwtjes ontbreekt de karakteristieke oranje gekleurde voorvleugeltip. Van april tot begin juni is hun vliegtijd. Ze komen vrij algemeen voor op graslanden en bermen. Hun waardplanten zijn: look-zonder-look, kruisbloemigen, met name pinsterbloemen. Het eitje is flesvormig en licht van kleur, later wordt het oranje. De rups is groen met zeer kleine zwarte stipjes.

Toen we op 16 april weer een rondje maakten had ik het geluk om een vrouwtje te mogen fotograferen die in de afweer stand op een blad lag. Men zou in eerste instantie denken dat zij bereid was om te paren maar dat is dus duidelijk niet zo, als een mannetje toch wil verjaagt ze hem door met haar vleugels te klapperen. Een unieke foto om aan mijn collectie toe te voegen, we waren weer eens aangenaam verrast. **Pie Cilissen**

NGO-cursus: Livvy Vaasen

Sinds mijn studie aan de kunstacademie in Maastricht is mijn passie voor natuur ieder jaar gegroeid. Het begon bij bloemen en een moestuinbak op het balkon en is de laatste jaren uitgegroeid tot een volkstuintje en een groeiende interesse in ecologie. Zodoende ben ik terechtgekomen bij de natuurgidsenopleiding van IVN en ben ik heel dankbaar om de kans te hebben aan deze mooie opleiding deel te mogen nemen.

Kennismaking met IVN MGS

Tevens heb ik kennisgemaakt met IVN MSG, die al die jaren recht onder mijn neus was! Ik hoop me de komende tijd actief in te kunnen zetten om van allerlei leuke en nieuwe activiteiten binnen IVN MSG te ondernemen. Hopelijk kom ik zo snel mogelijk en zo veel mogelijk van jullie tegen!

Livvy Vaasen

Activiteiten

Op **woensdag 1 juli** van 19.00 – 21.00 uur is er een excursie gepland door Hof van Limburg, begeleid door Peter Everts van Natuurmonumenten. Vertrekpunt is de parkeerplaats van de Egellantier in Geleen (Intra-tuin).

Het Hof van Limburg is een multifunctioneel landschapspark in de stadsregio Sittard-Geleen, gelegen tussen de woonwijk Lindeneuvel en de Urmonderbaan. Het gebied bestaat uit vrij nieuwe natuur die nog niet ontwikkeld is, met weilanden, bosaanplant en water.

Op **12 juli** start om 10.00 uur een wandeling met aandacht voor het herkennen van struiken en bomen in het bos rondom de heemtuin in Munstergeleen. De wandeling staat onder de deskundige begeleiding van Hub Mulders en Kees Blankers. Vertrekpunt heemtuin, Steingraafpad 50 Munstergeleen, eindtijd 13.00 uur.

Op **16 augustus** zal een hap- en stapactiviteit plaatsvinden waarbij Plök, wijngenootschap Notre Reine en 2 dames uit Puth betrokken zijn.

Op zaterdag **5 september** is er een werkgroepoverleg gepland, waarbij de nieuwe leden kunnen aansluiten. Het zal plaatsvinden in de heemtuin, tijd nog niet bekend, wellicht van 10.00 - 12.00 uur.

Op zondag **20 september** is de bodemdiertjesdag gepland in de heemtuin van 11.00 - 16.00 uur. Begeleiding (onder voorbehoud) door Lex Vlieks.

Foto boven: blaassilene in bloei op de Wanenberg
 Foto's beneden: gele lis in de heemtuin, groene kikker op lelie
 Alle foto's genomen door Anne Geeraets

Boomkruiper

Boomkruipers zijn bruin gevlekt van boven en wittig van onderen. Met hun spitse, omlaag gebogen snavel worden insecten uit spleten in boombast gepeuterd. Boomkruipers klimmen spiraalsgewijs langs een boomstam omhoog, daarbij de bast afzoekend naar insecten. Hij is maar ongeveer 12 cm lang en weegt maar ongeveer 11 gram.

Explosieve roep

De is zang hoog, versnellend en eindigend met omhooglopende triller. De roep is explosief: tsieet, tsieet, tsieet. Vaak zijn ze moeilijk te determineren door hun kenmerkende roep weet je ze dan te vinden, het zijn net kleine muisjes die tegen de boom of tak aangeplakt zitten.

Ze broeden van april tot juni. Hebben meestal twee legsels van 5-7 eieren. Broedduur 17-18 dagen. Uitgevlogen jongen worden zo'n 1 tot 3 weken gevoerd door de ouders. Het nest wordt gemaakt tussen losse stukken schors of nauwe boomholten, ook broeden ze in speciale boomkruipernestkasten. Boomkruipers zijn te vinden waar bomen zijn: bossen, parken en tuinen als er maar oude bomen staan. De hoogste dichtheden komen voor op de zandgronden.

Spiraalsgewijze klimmer

Ze leven van Insecten, insectenlarven en andere kleine, ongewervelde dieren (spinnen). Die worden tussen de schors vandaan gepeuterd terwijl de boomkruiper veelal spiraalsgewijs omhoogklimt. Op enige hoogte aangekomen vliegt hij naar een naburige boom, om daar weer aan de voet met klauteren te beginnen. Ondertussen gebruikt de boomkruiper de stugge staartveren als steuntje waardoor deze vaak sterk gesleten punten blijken te hebben.

Standvogel

Nederlandse boomkruipers zijn standvogels, ze blijven in hun broedgebied. Er zijn geen doortrekkers. In de winter komt bij ons ook de Taiga Boomkruiper voor. Deze verschilt maar heel weinig met onze boomkruiper en heeft een iets andere zang.

Vogelwerkgroep

Film over het Bunderbronnetjesbos

In het voorjaar van 2025 maakte, ik Ton Vranken, een film over het Bunderbronnetjesbos, het stille lint natuur dat zich uitstrekt van het kasteel bij Elsloo tot aan Bunde.

Het is een bos vol variatie: van schaduwrijke beuken en eiken tot open plekken waar het licht zacht over het mos valt.

Overall ontspringen bronnetjes die vanaf het hoge plateau hun weg zoeken naar het dal, als kleine aders die het landschap tot leven wekken.

Tijdens mijn opnames kwam ik zelfs de zeldzame vuursalamander tegen, een soort die in Nederland nog maar op enkele plekken voorkomt. Ik filmde het geheel in 4K, zodat elke druppel, elke trilling van het water en elke beweging van het licht tot zijn recht kwam.

Daarna componeerde en bewerkte ik mijn eigen muziek, precies afgestemd op de sfeer van het bos.

Zo groeide het uit tot een film die niet alleen laat zien hoe bijzonder het Bronnetjesbos is, maar ook uitnodigt om te onthaasten en even mee te ademen met de natuur. Hier volgt nog wat extra informatie over het bos.

Het Bunderbronnetjesbos, vaak kortweg Bunderbos genoemd, is een langgerekt hellingbos op de oostelijke Maasdalhelling tussen Elsloo en Bunde.

Het bos vormt een lint van ongeveer 5,5 kilometer lengte en maakt deel uit van het Natura 2000-gebied Bunder- en Elsloërbos.

Het gebied staat bekend om zijn grote aantal bronnen en beekjes.

Deze ontstaan doordat oude kleilagen aan de oppervlakte komen, waardoor grondwater naar buiten treedt.

De bronnetjes voeden onder andere de Hemelbeek en de Slakbeek, twee belangrijke afwateringssystemen in het bos. Het terrein is sterk geaccidenteerd: er komen hoogteverschillen tot wel 80 meter voor.

Het bos ligt op meerdere Maasterrassen die gevormd zijn door de invloed van de Grindmaas. De wandeling begint vaak bij Kasteel Elsloo, waar de paden steil afdalen naar de bosbodem die in de lente wit kleurt van de bosanemoon.

Hier de link: <https://youtu.be/qLueMXdtfdg>
Ton Vranken

Resultaten werkgroepen

Presentatie van de belangrijkste activiteiten 2025 door de werkgroepen van IVN MGS.

Werkgroep Heemtuin

Piet Huits licht drie grotere projecten uit de heemtuin toe:

1. **Renovatie van de eerste vijver**, het dichtst bij het IVN home; leegmaken van de vijver, bewaren van waardevolle planten, leggen van een bescherm laag, leggen van vijverfolie en het opnieuw plaatsen van moerasplantenbakken en het planten van waterplanten; opnieuw vullen van deze vijver. De waterkwaliteit van de vijvers is bewaakt door Pie Cilissen;

2. **De 80e verjaardag en het 60-jarig IVN jubileum van Hub Mulders** werden opgeluisterd met het planten van, een voor deze regio zeldzame, wintereik in de bermflora van de heemtuin;

3. **Er is een zonnewijzer** ingebouwd in het terrasdeel vóór het IVN home; mensen kunnen zelf de tijd aflezen door hun hand op te steken op een gedefinieerde standplaats van de zonnewijzer.

De **voornaamste plannen voor 2026** werden ook door Piet Huits genoemd.

Er zal op en in het IVN home een installatie van zonnepanelen en een accu worden opgesteld, zodat IVN MGS ter plaatse van de heemtuin nu ook een eigen stroomvoorziening krijgt.

Op de helling achter de tweede vijver zal straks een groot nieuw insectenhotel worden gebouwd, mede als blikvanger, wanneer onze bezoekers de heemtuin binnenwandelen.

IVN Activiteiten in 2025

IVN MGS heeft vele activiteiten in 2025 georganiseerd met ruim 300 deelnemers aan deze activiteiten. Als voornaamste activiteiten noemde Leonne de volgende zaken:

Nieuwjaarsbijeenkomst, begin januari 2025;

De ALV 2025 met 25 deelnemers en een interessante lezing van Jean Engels;

2 lezingen werden georganiseerd;

6 wandelingen, met 95 deelnemers, werden uitgevoerd; met name genoemd wordt de stiltewandeling gecombineerd met een klankschalenconcert;

2 foto ochtenden werden georganiseerd: één specifiek voor het fotograferen met smartphones en een ochtend voor natuurfotografen; totaal 12 deelnemers;

Een 5 dagdelen cursus "wat bloeit er?" werd georganiseerd door Jeroen Hofstede, 12 deelnemers; Een meerdaagse cursus waarnemen van vogels werd georganiseerd;

De slootjes dag, voorbereid door Lex Vlieks trok 50 deelnemers, jong en oud;

De bodemdierjes dag, eveneens voorbereid door Lex

Vlieks trok 30 deelnemers.

Werkgroep Amfibieën, Reptielen en Ongewervelde Dieren

Pie Cilissen heeft diverse malen de waterkwaliteit in de beide vijvers gecontroleerd en heeft gekeken naar de overwinteringsplekken en de ontwikkeling van ons amfibieën bestand (kikkers, salamanders en padden) in de heemtuin en elders in de omgeving.

De waterkwaliteit van de vernieuwde vijver is verrassend goed en het water is helder. De tweede vijver is flink uitgedund om woekering van waterplanten te voorkomen. De overwinteringsplekken voor amfibieën in de heemtuin waren goed in orde.

Pie is ook positief over de eerste indrukken in 2026 van het afzetten van kikkerdril in de vijvers. Hij heeft ook alweer salamanders gezien in de heemtuin. De populatie neemt wel wat af, maar is wel gezond en steekt goed af in vergelijking met populaties, elders in de omgeving van de heemtuin.

Werkgroep Communicatie en PR

Ook in 2025 heeft de werkgroep weer 4 gedrukte versies van het Steenuiltje uitgebracht en laten bezorgen bij onze leden en donateurs.

Het opmaken van het Steenuiltje kost Paul van Huls en anderen binnen IVN MGS relatief veel tijd. Het drukken en het per post laten bezorgen van het Steenuiltje zijn een voornaam kostenposten voor rekening van IVN MGS. Het Steenuiltje is, met 4 edities per jaar, natuurlijk ook niet altijd heel actueel.

Daarom heeft bestuurslid Martin van Duijl een nieuw communicatieplan voor IVN MGS opgesteld. Daarin is voorgesteld om vanaf het jaar 2027 het gedrukte Steenuiltje te vervangen door digitale edities. Dit heeft de al eerdergenoemde voordelen.

Wel zullen daarvoor meer van onze leden hun actuele email adressen aan IVN MGS dienen te geven.

Werkgroep (Monumentale) Bomen

De werkgroep bomen werkt samen met onze collega's van IVN Land van Swentibold. De werkgroep is dit jaar uitgebreid van 3 naar 5 leden. Dit is gebeurd om de kennis over bomen over meer leden te verspreiden. Kees noemt diverse activiteiten van de werkgroep op:

Wandelen in werkgroepsverband om nieuwe monumentale bomen te identificeren;

Overleg met de gemeente Sittard-Geleen over haar groenbeleid;

Overleg met de gemeente over nieuwe uit te voeren (groen)projecten;

Onderhouden van de monumentale bomenlijst van de gemeente;

Aandragen van bomen ouder dan 100 jaren voor het nationale, monumentale bomenbestand;

Adviseren over en eventueel helpen bij het planten van nieuwe bomen.

Kees vertelt ook, dat de werkgroep dit jaar in juni

voornemens is om een workshop te organiseren over de kennis over bomen.

Werkgroep Vogels

Henk licht toe dat deze werkgroep vooral wandeltochten houdt om vogels te observeren en daarnaast meehelpt in een jaarlijkse, gestandaardiseerde wintervogeltelling in een gebied in Belgisch Limburg. Data van de wandeltochten worden gepubliceerd op de website van IVN MGS. Men dient zich altijd aan te melden voor deze tochten en bij slecht weer gaan deze wandeltochten niet door. Een voorbeeld is een nachtzwaluwen excursie.

Leonne Könings voegt nog toe, dat in het najaar van 2026 een nieuwe cursus vogels herkennen in samenwerking met de Vogelwacht zal worden georganiseerd.

Werkgroep Wandel- en Fietsnetwerk

De wandelknooppunten van Visit Zuid Limburg werden opgeleverd in het najaar van 2025. Onze heemtuin is, op ons verzoek, vlak bij een nieuw knooppunt gelegen. Bij de parkeerplaats aan de Botkuilweg zijn extra bordjes aangebracht met info over de openingstijden van de heemtuin en over de gemakkelijkste wandelroute naar de heemtuin. Onze eigen Steenuiltjes wandelroute heeft een flinke opfrisbeurt gekregen, zodat de route weer gemakkelijker te lopen is. Geniet onderweg van de mooie planten en bomen, de vele houtsculpturen en de prachtige panorama's onderweg.

De heemtuin Munstergeleen is nu ook te vinden via de app wandelknooppunt en via de website en de app RouteYou. RouteYou is een onderdeel van de internationale DPG-media groep. Onze heemtuin is nu ook als bezienswaardigheid genoemd op dit internationale platform, als resultaat van onze samenwerking met Visit Zuid Limburg.

Werkgroep School en Jeugd

Kees Blankers vertelt dat deze werkgroep bestaat uit een aantal leden en diverse ondersteunende leden. Deze werkgroep heeft de volgende activiteiten uitgevoerd:

Diverse lessen voor leerlingen van verschillende basisscholen;

Een activiteit voor kinderen van de wijk Overhoven;

Een activiteit voor kinderen, die aangesloten zijn bij Ecsplora;

Een les over hoe natuurlessen gegeven kunnen worden voor 1e jaar studenten van de PABO;

Een natuurouders cursus voor ouders over het geven van natuurlessen;

Begeleiding van een maatschappelijke stage van leerlingen van Trevianum Sittard.

Werkgroep Ruimtelijk Ontwikkelingen

Deze werkgroep bestaat uit 4 leden. Een belangrijk resultaat was het opnemen van de zienswijze van IVN MGS en samenwerkingspartners in de omgevingsvisie van de gemeente Sittard Geleen. Deze visie wordt ook nader geconcretiseerd in de agenda Groen van de gemeente, waarbij IVN MGS en andere organisaties ook betrokken zijn.

Een volgend project (ontwikkeling) is de herinrichting van het ESCS-terrein (Schwienswei)

Nog steeds heel moeizaam verloopt de verdere ontwikkeling van het Watersley gebied. Er is nog steeds geen nieuw bestemmingsplan voor dit gebied, ondanks eerdere toezeggingen van de gemeente. Er is wel een nieuwe medewerkster bezig met het bosbeheer in het Watersley gebied.

Toelichting op het financieel jaarverslag van IVN MGS over 2025.

Bij afwezigheid van penningmeester J. Janssen licht de voorzitter dit verslag toe aan de hand van de cijfers over de saldi van de geldkas, de saldi van de betaalrekening en van de spaarrekening van IVN MGS. IVN MGS is er weer in geslaagd om in 2025 een batig saldo te realiseren. Daarbij werd dankbaar gebruik gemaakt van incidentele bijdragen van derden bij duurdere projecten, als het groot onderhoud van de eerste vijver, waarin een hardnekkige lekkage werd opgelost.

Verklaring van de Kascontrole Commissie

De kascontrole commissie voor het jaar 2025 bestaat uit de heren Fred Vroomen en Jan Weerts. Zij hebben op 10 februari de kasgelden en de afschriften en saldi van betaalrekening en spaarrekening gecontroleerd. Dit is gebeurd met een uitgebreide steekproef van transacties en de geadministreerde bonnen en facturen.

Gezonde financiële basis

De financiële basis van IVN MGS is gezond. Alle financiële zaken bleken prima in orde te zijn.

Daarom adviseren de commissieleden de leden van de ALV IVN MGS om de penningmeester en het bestuur van IVN MGS décharge te verlenen voor hun financiële beleid in 2025.

Benoeming van een nieuw lid van de kascontrole commissie

Jan Weerts is dit jaar aftredend. Pierre Wijnen meldt zich als nieuw lid van de commissie.

Zijn aanmelding is akkoord voor de leden van de ALV.

Nieuwe secretaris

Rob Roelofs heeft zich bij het bestuur gemeld om de vacature van secretaris te gaan vervullen.

Eten uit de heemtuin

Salsa Maro of pesto van tuinbonen

Ingredienten

1 kg jonge tuinbonen
2 teentjes knoflook en een paar takjes munt
4 ansjovisfilets
4 eetlepel Parmezaanse kaas
4 eetlepel olijfolie

Bereiding

Dop de tuinbonen en blancheer ze even in kokend water.

Doe ze daarna meteen in een bak koud water om het gaar proces te stoppen. Haal het bittere velletje van de tuinbonen; dit heet dubbeldoppen. Maal in de keukenmachine alle ingrediënten fijn.

Voeg, terwijl de machine draait, de olie toe tot een smeuijge pasta ontstaat. Lekker op toast, maar ook als een soort pestosaus bij pasta.

In Nederland wordt traditioneel de tuinboon met bonenkruid gegeten en is het een zomergroente.

In Spanje zijn tuinbonen een winter- en voorjaarsgroente.

In Italië en Spanje is het eten van rauwe tuinbonen uit de dop als tussendoortje heel gewoon.

In Sardinië maken ze ingelegde tuinboontjes die je kunt eten als borrelhapje.

Goed voor hart en bloedvaten

Tuinbonen zijn goed voor hart en bloedvaten. Ze zijn bekend om het hoge gehalte aan vezels en hebben een gunstig effect op diabetes. **Toos van der Vring**

Klokjesdikpootbij

Ook insecten hebben slaap nodig. Zelfs larven van insecten blijken te kunnen slapen. Deze klokjesdikpootbij heeft z'n slaapplek gevonden in een klokjesbloem. Volgens de definitie slapen dieren als er aan drie voorwaarden wordt voldaan. Allereerst is wat betreft hun gedrag een rusthouding waar te nemen. Vervolgens is het reactievermogen gedurende deze toestand van rust aanzienlijk beperkt. En tenslotte komt de rusthouding voor met tussenpozen.

Alle diersoorten slapen

Als we die voorwaarden toepassen op dieren, dan blijkt bij vrijwel alle diersoorten slaap voor te komen, zeker ook bij insecten, zelfs bij kwallen. Laten we de definitie toepassen op de solitaire klokjesdikpootbij. Als u de *Campanula persicifolia* aanplant in uw tuin, of in een pot op het balkon neerzet, is de kans groot dat daar op enig moment de klokjesdikpootbij is aan te treffen. De bloemklokken zijn vrij groot en bieden ruim plaats voor één, soms twee en zelfs drie klokjesdikpootbijen. In het laatste geval wordt de beschikbare ruimte wel erg krap.

Perzikbladige klokjesbloem

In onze tuin bloeit ook ieder jaar weer de perzikbladige klokjesbloem, met grote paarse klokvormige bloemen. Het is een vaste plant. Tegen de schemering tref ik er vaak wel weer een klokjesdikpootbij in aan. Ze verblijven er tot ver in de morgen. Het lijkt er op dat ze een gat in de dag slapen. Ze klemmen zich vast aan de meeldraden en de stijl van de stamper, iets gebogen, roerloos, de antennes verslapt. Duidelijk in een rusthouding. Dus, eerste voorwaarde afgevinkt. Ik kan er dan rustig mijn tijd over doen om macrofoto's te nemen. Zelfs bij het afgaan van de flitser vertoont de klokjesdikpootbij geen enkele reactie. Dus, check tweede voorwaarde.

Zevenslaper

Met de constatering dat de dikpootbijen dagelijks terug komen en in de bloem verblijven van schemering tot ochtendgloren, voldoen we aan de derde voorwaarde. Dus, wat mij betreft zijn klokjesdikpootbijen echte zevenslapers. **Jan Daanen**

Basiscursus herkennen van vogels

door Vogelwacht Limburg en IVN MunsterGeleenSittard.

Cursusleiders: Chrit Gijsen en Meinse van der Velde.

Aan de hand van mooie beelden maak je op een plezierige manier kennis met de vogels in onze omgeving. Je leert over de bouw en leefwijze van vogels en maakt kennis met een aantal vogelgroepen. Ook de samenhang tussen de vogels en hun leefomgeving komt aan bod. Je krijgt handreikingen die je helpen bij het herkennen van vogels.

De lesavonden zijn op woensdagavond en de excursies in het veld op de zondagochtenden, duur ca. 3 uur (zie hieronder).

Tijdstip/locatie lesavonden: op woensdag van 19.30m – 21.30 uur in 't Trefpunt, Pancratiusstraat 23 te Munstergeleen

Aanmelden voor de cursus kan via een e-mail naar info@raymondoostwegel.nl.

De **kosten** bedragen € 50,-- voor leden van IVN MunsterGeleenSittard en voor overige belangstellenden, leden van Vogelwacht Limburg betalen € 40.

De lesavonden zijn op:

14 oktober 2026
18 november 2026
13 januari 2027
10 februari 2027
17 maart 2027
14 april 2027
19 mei 2025

De excursies op:

18 oktober 2026
22 november 2026
17 januari 2027
14 februari 2027
21 maart 2027
18 april 2027
16 mei 2027

Vleermuizenwandeling

Vleermuizenwandeling op zaterdag 5 september in Munstergeleen door Fares Abuelhassan namens IVN MunsterGeleenSittard.

Wanneer de avond aanbreekt en de vogels hun rust opzoeken, neemt een ander dier het luchtruim over: de vleermuis.

Verborgen nachtvlieger

Euwenlang bleef veel van het leven van deze bijzondere nachtvlieger verborgen voor de mens. Dankzij zijn nachtelijke levenswijze en het gebruik van ultrasone geluiden wist hij zich letterlijk aan onze zintuigen te onttrekken. Pas met de ontwikkeling van de heterodyne vleermuisdetector in de jaren 1930 konden wetenschappers deze hoge tonen hoorbaar maken voor het menselijk oor.

Belangrijk voor biodiversiteit

Sindsdien heeft onderzoek steeds meer laten zien hoe belangrijk vleermuizen zijn voor onze biodiversiteit en het ecologisch evenwicht. Wist u bijvoorbeeld dat een gewone dwergvleermuis in één nacht duizenden insecten kan verorberen?

Nederland belangrijk

Nederland blijkt bovendien van verrassend groot belang voor vleermuizen. Ons waterrijke landschap, met zijn meren, kanalen en rivieren, biedt een thuis aan meer dan twintig soorten. Voor de meervleermuis is ons land zelfs van internationaal belang: bijna een derde van de Europese populatie vindt hier een leefgebied. Op zomeravonden scheert deze bijzondere soort laag over het wateroppervlak, op jacht naar insecten die zij met echolocatie opspoort.

Fascinerende wereld

Duik mee in de fascinerende wereld van vleermuizen tijdens de vleermuiswandeling. Tijdens deze wandeling leert u meer over hun verborgen leven, bijzondere jachttechnieken en de rol die zij spelen in onze natuur. Voorkennis is niet nodig. In de nodige apparatuur wordt voorzien.

Verzamelen

Voor deze wandeling verzamelen wij op de parkeerplaats bij het Gezondheidscentrum, Peterstraat 1, 6151 EA Munstergeleen op zaterdag 5 september tussen 19.45 en 20.00 uur. Duur van de wandeling ca. 2 uur.

